

FSU u BiH
ФСУ у БиХ

ZSU u BiH
SIF in BiH

Fondacija za socijalno uključivanje u Bosni i Hercegovini
Фондација за социјално укључивање у Босни и Херцеговини
Zaklada za socijalno uključivanje u Bosni i Hercegovini
Social Inclusion Foundation in Bosnia and Herzegovina

Za društvo jednakih mogućnosti!

**FSU u BiH i IBHI Izveštaj sa javne debate, 28.2.2017.
„Unapređenje procesa razvoja socijalnog poduzetništva“**

Sarajevo, februar 2017.

FSU u BiH • ФСУ у БиХ • ZSU u BiH • SIF in BiH

Branilaca Sarajeva 47 • 71000 Sarajevo • Tel + 387 33 219 313 • Fax + 387 33 219 314

Email: sif@sif.ba • Web <http://www.sif.ba>

Izveštaj sa Javne debate „Unapređenje procesa razvoja socijalnog poduzetništva“

Javna debata „Unapređenje procesa razvoja socijalnog poduzetništva“ u okviru kampanje „Donošenje novih politika i mjera u oblasti socijalnog poduzetništva“ održana je u utorak, **28.2.2017.** u 11 h u hotelu Bosnia u Sarajevu, ul. Kulovića 9.

Pored 4 (3 Ž/1 M) predstavnika/ce Fondacije za socijalno uključivanje u BiH (FSU u BiH) i Inicijative za bolju i humaniju inkluziju (IBHI), javnoj debati je prisustvovalo 29 učesnika/ca (16 Ž/13 M) – predstavnici socijalnih preduzeća, vlasti, akademske zajednice i nevladinog sektora.

Cilj javne debate je bio davanje podrške razvoju socijalnog poduzetništva koje predstavlja inovativne aktivnosti pojedinaca ili grupa koje su usmjerene na efikasno rješavanje socijalnih problema građana, kako bi se problematika u ovoj oblasti pokrenula u smjeru iznalaženja adekvatnih rješenja i poboljšanja stanja u ovoj oblasti. Učesnicima javne debate unaprijed je dostavljen dokument „Preporuke za unapređenje procesa razvoja socijalnog poduzetništva“.

Program rada javne debate se sastojao od uvodnih izlaganja i diskusije kojoj su učesnici javne debate aktivno doprinijeli:

- Pozdravna riječ – Ranka Ninković-Papić, direktorica FSU u BiH
- Pozdravna riječ i uvodne napomene - Zdravko Čerović, pomoćnik ministra Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta
- Preporuke za unapređenje procesa razvoja socijalnog poduzetništva u FBiH – Žarko Papić, direktor IBHI-a
- Diskusija, zaključna razmatranja i usvajanje preporuka

U diskusiji je istaknuto sljedeće:

- Cilj kampanje javnog zagovaranja „Donošenje novih politika i mjera u oblasti socijalnog poduzetništva“ je da se u periodu 2017/2018 uradi Strategija za razvoj socijalnog poduzetništva i Zakon o socijalnom poduzetništvu;
- Koncept socijalnog poduzetništva predstavlja dobrobit za društvenu zajednicu;
- U BiH postoji veliki broj preduzeća koja zapošljavaju osobe s invaliditetom, ali ta preduzeća nemaju adekvatan tretman;
- Dio Strategije za unapređenje prava i položaja osoba s invaliditetom u FBiH donosi određene aktivne mjere i ciljeve, naročito cilj 6., koji se odnosi na zapošljavanje OSI i razvijanje modela socijalnog poduzetništva u cilju zapošljavanja OSI, kao i uspostavljanje centara za profesionalnu rehabilitaciju;
- Radna aktivacija korisnika u okviru sistema socijalne zaštite predstavlja način razvoja socijalnog poduzetništva;
- Socijalno poduzetništvo se do sada zasnivalo na dva pristupa; putem dodjele grantova i implementacije projekata što nije održivo, te omogućavanje održivosti ovakvih preduzeća i inicijativa treba biti putem sistemske podrške, odnosno stvaranja zakonskog i pravnog okvira (izrada Strategije za razvoj socijalnog poduzetništva i Zakona o socijalnom poduzetništvu, kao i uspostavljanje Centra za podršku socijalnom poduzetništvu);

- U FBiH postoje dobre osnove za razvoj socijalnog poduzetništva, s osloncem na Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje OSI;
- Društveno odgovorne banke bi mogle podržati socijalno poduzetništvo putem povoljnog finansiranja;
- Bez zakona o socijalnom poduzetništvu nije moguće napraviti statističku klasifikaciju socijalnih preduzeća;
- Otežavajuća je okolnost to što Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji nije usklađen niti sa jednim zakonom (npr. Zakonom o porezu na dobit i Zakonom o javnim nabavkama);
- Socijalno poduzetništvo smanjuje dio problema siromaštva; a brojne OSI se mogu zaposliti kroz socijalno poduzetništvo, ali nemaju podršku vlasti;
- Zagovarati punu implementaciju i poštivanje spomenutog zakona;
- Velika je važnost postojanja Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje OSI FBiH;
- Sredstva koja se izdvajaju za podsticaje socijalnim preduzećima su dosta mala, potrebno je uspostaviti registre ovih preduzeća, kao i pooštriti kriterije za rad komisija koje su zadužene za dodjelu podsticaja;
- Postoje inicijative za davanje prednosti socijalnim preduzećima kada su u pitanju javne nabavke;
- Problem kod finansiranja preko projekata socijalnog poduzetništva i stranih donatora je činjenica, jer dobit koja se ostvari se ne usmjerava na novo zapošljavanje već ide korisniku granta;
- Socijalna preduzeća formalno egzistiraju kao i sva druga, postoji mogućnost da promjenom postojećih odredbi dođe do zloupotreba zbog omogućenih olakšica;
- Problem gašenja privrednih subjekata zbog visokih nameta; problem velikih nameta za preduzeća koja zapošljavaju OSI, što im otežava rad i egzistenciju.
- Bitno je uskladiti eventualni novi zakon sa postojećim;
- Svrha novog zakona je objedinjavanje i usklađivanje olakšica koje su trenutno „razbacane“ u više zakona, uspostavljanje kaznenih odredbi za zloupotrebe, te omogućavanje olakšica kao što su povoljnije finansiranje kod banaka kako novi zakon ne bi stvarao dodatna opterećenja za budžet; kao i posebna kategorizacija preduzeća koja zapošljavaju OSI, a posebna za socijalna preduzeća;
- Postoji 7 modela socijalnih preduzeća, a mapiranje ovih preduzeća u BiH nikad nije urađeno;
- Ranije je postojao niz olakšica za socijalna preduzeća koja su sada ravnopravna sa ostalim preduzećima;
- Projektna zapošljavanja putem Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje OSI ne predstavljaju trajno rješenje;
- Ranije su postojali problemi kod ostvarivanja „dodatne“ djelatnosti udruženja kao neprofitne organizacije, ali se stanje popravilo uspostavljanjem Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje OSI;
- Ne postoje statistički podaci čak ni o broju OSI, pa tako ni o broju zaposlenih OSI;
- Problem neusklađenosti zakonskih propisa, te neimplementiranje postojećih; neophodno je definisati zakonski okvir koji će smanjiti broj malverzacija, a u aktivnosti zagovaranja potrebno je uključiti i lokalne zajednice.
- U suštini nije ni važno koje će ministarstvo biti nosilac izrade ovog zakona, jer svi zajedno rade, kako sa ostalim ministarstvima, tako i sa Vladom FBiH, a promovisanje socijalnog poduzetništva jedna je od kontinuiranih aktivnosti.

U diskusiji je zaključeno sljedeće:

- S obzirom na to da se većina učesnika zalagala za pripremu Strategije razvoja socijalnog poduzetništva u FBiH i Zakona o socijalnom poduzetništvu FBiH, Sekretarijat Koalicije

marginalizovanih grupa u BiH KOMA će uputiti pismo premijeru Vlade FBiH, gospodinu Fadilu Novaliću, i ministru razvoja, poduzetništva i obrta, gospodinu Amiru Zukiću, u kojem će stajati da 2017. treba početi pripremati Strategiju razvoja socijalnog poduzetništva u FBiH i Zakon o socijalnom poduzetništvu FBiH.

Najavljeno je održavanje sajma o socijalnom poduzetništvu krajem marta mjeseca, koji će biti organizovan s ciljem uspostavljanja saradnje između društveno odgovornih firmi i socijalnih preduzeća.

Medijska popraćenost:

Medijsko prisustvo na javnoj debati je bilo dobro. Bilo je prisutno 5 predstavnika iz 5 medija (3 M/2 Ž): Boram, VIP Agencija, akta.ba, Fena, Otvorena mreža.

Televizije:

- Hayat TV: <https://www.youtube.com/watch?v=csh8Kjr2iVs>

Web portali:

- Mi2.ba: <https://www.mi2.ba/najave-dogadaja-za-28-02-2017-godine-utorak-191311/>
- Biznis.ba: <http://www.biznis.ba/bih/63600-cerovic-u-fbih-se-mora-stvoriti-pravni-okvir-za-socijalno-poduzetnistvo.html>
- Viphd.ba: <http://www.viphd.ba/2017/02/28/sarajevo-pres-konferencija-vrhovnog-suda-federacije-bih/>
- Manager.ba: <http://manager.ba/clanak/cerovic-u-fbih-se-mora-stvoriti-pravni-okvir-za-socijalno-poduzetnistvo>
- Reunion.ba: <https://reunion.ba/sarajevo-odrzana-javna-debata-o-temi-unapredenje-procesa-razvoja-socijalnog-poduzetnistva/>
- Muskiportal.com: <https://www.muskiportal.com/organizirane-grupe-u-poljoprivredi-i-kucnoj-radinosti-ostvaruju-odlicne-rezultate/>
- Akta.ba: <http://www.akta.ba/bs/Vijest/vijesti/potrebno-stvoriti-okruzenje-za-razvoj-socijalnog-poduzetnistva/75029>
- Poslovnojutro.ba: <http://www.poslovnojutro.ba/details&id=97255>
- Hayat.ba: <https://www.hayat.ba/vijest.php?id=62704>
- Privrednastampa.ba: <http://privrednastampa.ba/tag/inicijativa-za-bolju-i-humaniju-inkluziju/>